

มาตรฐานโรงพยาบาล และบริการสุขภาพ

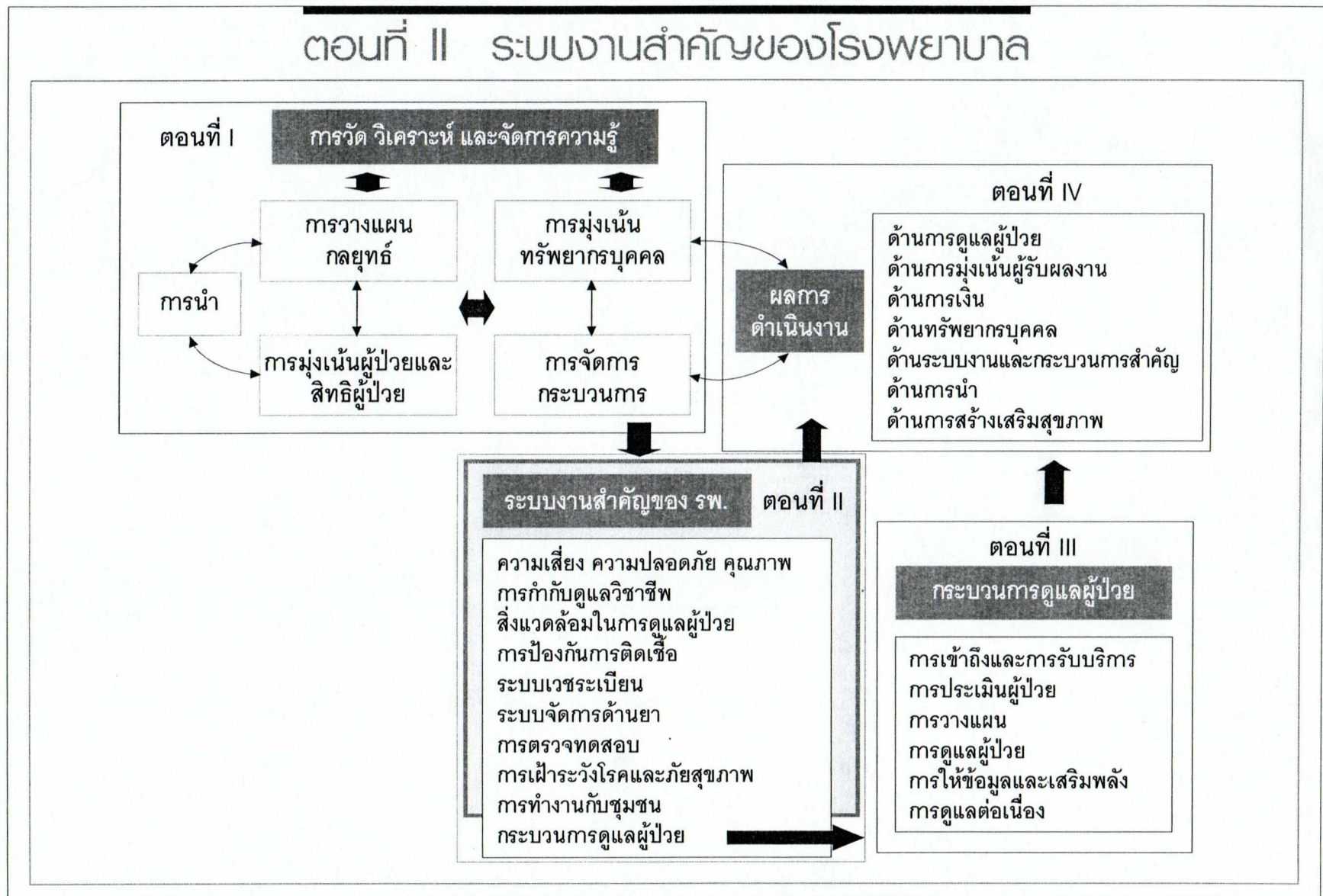
ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

ปรับปรุง มกราคม 2558

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

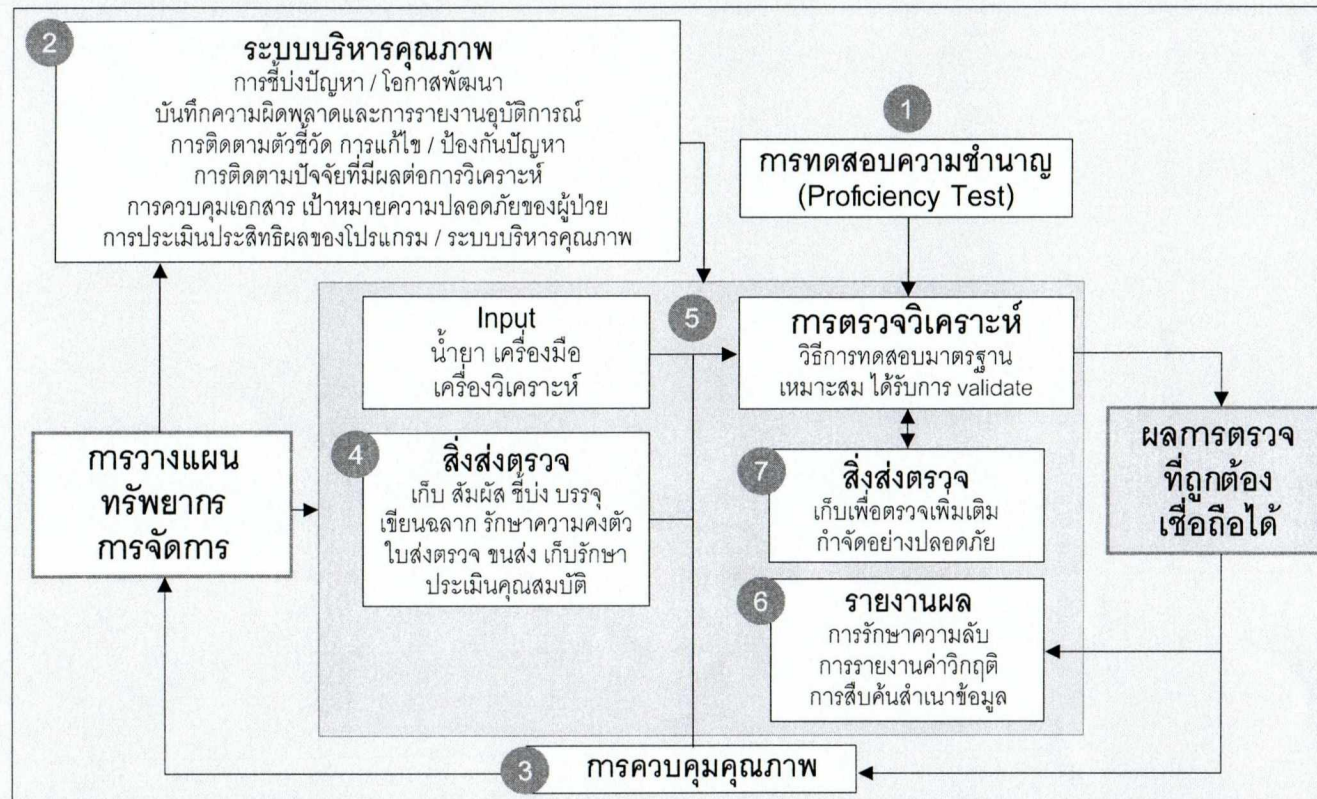
ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-7.2 ก. ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ / พยาธิวิทยาคลินิก (Medical Laboratory / Clinical Pathology)

ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ มีกระบวนการตรวจวิเคราะห์และระบบบริหารคุณภาพที่เป็นหลักประกันว่าจะให้ผลการตรวจที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

II-7.2 ข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับแต่ละบริการ (DIN.2)

ก. ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ / พยาธิวิทยาคลินิก

- (1) ห้องปฏิบัติการเข้าร่วมโปรแกรมทดสอบความชำนาญระหว่างห้องปฏิบัติการ (proficiency testing - PT) ตามขอบเขตและความซับซ้อนของการตรวจวิเคราะห์ที่ให้บริการ, หรือจัดให้มีระบบประเมิน performance อื่นๆ เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของการตรวจวิเคราะห์. มีหลักฐานว่ามีการนำปัญหาทั้งหมดที่พบจากการทดสอบความชำนาญหรือระบบประเมินอื่นมาแก้ไขโดยทันที.
- (2) ห้องปฏิบัติการมีโปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพซึ่งครอบคลุมบริการห้องปฏิบัติการทุกด้าน และประสานกับส่วนอื่นๆ ในองค์กร. โปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพครอบคลุม การชี้บ่งปัญหา / โอกาสพัฒนา, บันทึกความผิดพลาดและการรายงานอุบัติการณ์, การติดตามตัวชี้วัด, การแก้ไข / ป้องกันปัญหา, การติดตามปัจจัยก่อนและหลังการตรวจวิเคราะห์ที่มีผลต่อการตรวจวิเคราะห์, การควบคุมเอกสาร, เป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วย, และการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพ.
- (3) ห้องปฏิบัติการดำเนินการควบคุมคุณภาพเพื่อติดตาม performance ของการตรวจวิเคราะห์, รวมทั้งการจัดทำ tolerance limit, จำนวนและความถี่ของ control, การนำข้อมูลการควบคุมคุณภาพและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาสู่ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา, และวิธีการเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของผลการตรวจทดสอบเมื่อไม่มีการ calibrate หรือไม่มีวัสดุควบคุม.
- (4) การจัดการกับสิ่งส่งตรวจ ได้แก่ การเก็บ, การสัมผัส (handle), การชี้บ่ง, การบรรจุ, การเขียนฉลาก, การรักษาความคงตัว, ใบส่งตรวจ, การขนส่ง, และการเก็บรักษา เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของ

ตอนที่ II ระบบงานสำคัญของโรงพยาบาล

ห้องปฏิบัติการ. มีการประเมินคุณสมบัติของสิ่งส่งตรวจเพื่อใช้ในการรับ / ปฏิเสธ / แปลผล. สามารถทวนสอบสิ่งส่งตรวจและตัวอย่างที่แบ่งใช้ได้.

- (5) กระบวนการตรวจวิเคราะห์สร้างความมั่นใจว่าผลการตรวจมีความถูกต้อง เชื่อถือได้, ด้วยการใช้วิธีการทดสอบมาตรฐานที่เหมาะสมและได้รับการ validate ว่าให้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ. มีการ verify ว่าน้ำยาวิธีการทดสอบ เครื่องมือ เครื่องวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้.
- (6) มีการรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ที่ถูกต้องแก่ผู้ใช้ในเวลาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการรักษาความลับ ระดับความผิดปกติของผลการตรวจที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย และการสืบค้นสำเนาข้อมูล.
- (7) มีการจัดการกับสิ่งส่งตรวจหลังการตรวจวิเคราะห์อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำการตรวจวิเคราะห์เพิ่มเติมได้เมื่อจำเป็น, และมีการกำจัดสิ่งส่งตรวจที่เหลืออย่างปลอดภัย.
- (8) ห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อม นำมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาใช้ประโยชน์ และขอรับการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สมาคมเทคนิคการแพทย์แห่งประเทศไทย หรือราชวิทยาลัยพยาธิแพทย์แห่งประเทศไทย.

SPA Part II (Developing)

คู่มือการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ

สำหรับ มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ

ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

SPA II – 7 การตรวจทดสอบประกอบการวินิจฉัยโรค

SPA II-7A บริการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (ยังไม่เสร็จสมบูรณ์)

II – 7.1 ข้อกำหนดทั่วไป (DIN.1)

บริการตรวจทดสอบประกอบการวินิจฉัยโรคให้ข้อมูลสำหรับการวินิจฉัยโรคที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ โดยมีอันตรายต่อผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่น้อยที่สุด.

ก. การวางแผน ทรัพยากร และการจัดการ

- (1) มีการวางแผนจัดบริการตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้และความคาดหวังของผู้ใช้. แผนจัดบริการครอบคลุมขอบเขตของบริการ ทรัพยากรที่ต้องการ และระดับผลงานที่คาดหวัง²⁰.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการจัดบริการตามเป้าหมาย ทิศทางนโยบายขององค์กร
- มีการประสานกับทีมทางคลินิกในการวางแผนการจัดบริการ
- มีการพัฒนาขีดความสามารถของขอบเขตบริการ โดยการใช้ฐานข้อมูล ของบริบทองค์กร กลุ่มผู้ป่วยที่สำคัญ
- มีการวิเคราะห์ความต้องการผู้รับบริการ และจัดบริการตามความต้องการของผู้รับบริการ
- มีการกำหนดระดับความคาดหวัง เช่น กำหนด turn around time accuracy ในการตรวจที่สำคัญ

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- การเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนการจัดบริการในรอบ 1-2 ปีที่ผ่านมา เพื่อตอบสนองการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจขององค์กร
- การประกันคุณภาพ ด้านความถูกต้อง ระยะเวลา

- (2) มีทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอและมีความรู้ความสามารถในการทำงานที่ต้องการ.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

²⁰ ระดับผลงานที่คาดหวัง เช่น accuracy, precision, reportable range, analytical specificity, analytical sensitivity, turn around time

- มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมทบทวน การประชุมวิชาการ การฝึกอบรม เป็นต้น
  - มีกิจกรรมทบทวนผู้ที่ชำนาญกว่าในกรณีที่ต้องใช้บุคลากรอื่นทำงานแทน
  - มีการวิเคราะห์ภาระงานกับเจ้าหน้าที่ มีแนวทางในการสรรหาเมื่อผลการวิเคราะห์ขาดแคลน
- ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ผลการประเมินความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่
- ผลการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ชำนาญน้อยกว่า หรือ ต่ำกว่าเกณฑ์

(3) บริการตรวจสอบมีพื้นที่ใช้สอยเพียงพอ, ได้รับการออกแบบเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัย มีการแยกเขต²¹ และสถานที่จัดเก็บที่เหมาะสม²² และใส่ใจต่อการดูแลสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตรวจทดสอบ²³.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการแบ่งพื้นที่ในการตรวจแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย การใช้สอย ความปลอดภัยของผู้รับและผู้ให้บริการ
- สถานที่จัดเก็บสิ่งส่งตรวจ
- สถานที่เก็บสารเคมี
- มีอ่างล้างมือ มีอุปกรณ์ดับเพลิง
- สถานที่เก็บเอกสารแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน มีการกำหนดแนวทางในการเก็บเอกสารที่เป็นความลับ เช่น สถานที่เก็บ การเข้าถึงข้อมูล เป็นต้น
- มีระบบระบายอากาศ ที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่เสี่ยง
- มีการวิเคราะห์ / วางแผน ป้องกันสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทดสอบ เช่น ความปราศจากเชื้อ ฝุ่นละออง การรบกวนจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า รังสี ความชื้น ไฟฟ้า อุณหภูมิ สารเคมีที่เป็นพิษ กลิ่น ระดับเสียงและการสั่นสะเทือน

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

²¹ การแยกเขต ควรพิจารณาการแยกเขตระหว่างหน่วยย่อยซึ่งมีลักษณะกิจกรรมที่เข้ากันไม่ได้และการป้องกันการปนเปื้อนข้ามหน่วย

²² สถานที่จัดเก็บที่เหมาะสม ควรคำนึงถึงสถานที่จัดเก็บสิ่งส่งตรวจ อุปกรณ์ สารเคมี เอกสาร

²³ สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทดสอบ ได้แก่ ความปราศจากเชื้อ ฝุ่นละออง การรบกวนจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า รังสี ความชื้น ไฟฟ้า อุณหภูมิ สารเคมีที่เป็นพิษ กลิ่น ระดับเสียงและการสั่นสะเทือน

(4) บริการตรวจทดสอบมือและอุปกรณ์²⁴ พร้อมสำหรับทำการตรวจทดสอบที่ต้องการ ในสภาพการทำงานที่ปลอดภัย²⁵, มีระบบบำรุงรักษาเชิงป้องกัน, มีการสอบเทียบ²⁶ และการใช้ผลการสอบเทียบ²⁷ อย่างเหมาะสม. เครื่องมือผ่านการตรวจสอบและรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด (ถ้ามี).

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีแนวทางในการจัดซื้อเครื่องมือ มีแนวทางในการคัดเลือกบริษัทตัวแทนจำหน่าย
- มีระบบการบำรุงรักษาเชิงป้องกันเครื่องมือและอุปกรณ์
- มีแผนการบำรุงรักษาและแผนสอบเทียบประจำปี โดยองค์กรภายนอกและบริษัทตัวแทนจำหน่าย
- มีแผนสำรอง / จัดหาเครื่องมือ เมื่อเครื่องหลักเสีย
- มีการติดตั้งสายดินและระบบสำรองไฟในเครื่องมือที่มีความสำคัญและตู้เย็นเก็บเลือด
- กำหนดผู้รับผิดชอบในการดูรักษาเครื่องมือ
- มีคู่มือ / ทะเบียนประวัติเครื่องมือที่สำคัญ
- มีการติดป้ายแสดงผลการสอบเทียบ และกำหนดในการสอบเทียบครั้งต่อไปในที่ที่เห็นชัด เพื่อเป็นการย้ำเตือน
- มีแนวทางในการกำจัดของเสียจากการตรวจ ที่ได้มาตรฐาน

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- อุปกรณ์ที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือไม่พร้อมใช้ / ไม่ได้มาตรฐาน และแนวทางปรับปรุงแก้ไข
- ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

(5) มีการประเมิน คัดเลือก และติดตามความสามารถของห้องปฏิบัติการ / หน่วยตรวจสอบที่รับตรวจต่อ, รวมทั้งมีการประเมินผู้ให้คำปรึกษาหรือข้อคิดเห็นสำหรับการทดสอบบางอย่าง (เช่น การทดสอบด้านเนื้อเยื่อวิทยาและด้านเซลล์วิทยา)

²⁴ อุปกรณ์ ครอบคลุมถึง วัสดุอ้างอิง น้ำยา และระบบวิเคราะห์

²⁵ สภาพการทำงานที่ปลอดภัย ครอบคลุมถึง มาตรการการป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า รังสี สารเคมี จุลชีพ อุปกรณ์ป้องกันที่จำเป็น รวมทั้งการกำจัดของเสียอันตรายต่างๆ

²⁶ การสอบเทียบ ควรกระทำกับ เครื่องมือ อุปกรณ์ น้ำยา ระบบตรวจวิเคราะห์

²⁷ การใช้ผลการสอบเทียบ เช่น การใช้ correction factors ที่เป็นปัจจุบันเพื่อปรับค่าที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- แนวทางการส่งตรวจทดแทน เมื่อไม่สามารถจัดบริการได้
- มีการระบบในการตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งส่งตรวจทดแทนได้คุณภาพตามที่ต้องการ
- มีการประเมินผู้ให้คำปรึกษาหรือข้อคิดเห็นสำหรับการทดสอบบางอย่าง (เช่น การทดสอบด้านเนื้อเยื่อวิทยาและด้านเซลล์วิทยา)
- มีแนวทางในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่มีความไม่สอดคล้องของผลการตรวจ

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ผลการประเมินความสามารถของห้องปฏิบัติการ / หน่วยตรวจทดสอบที่รับตรวจต่อ
- ผลการทบทวนความไม่สอดคล้องของผลการตรวจ

(6) มีการคัดเลือกและตรวจสอบการจัดซื้อจัดหา บริการจากภายนอก เครื่องมือวิทยาศาสตร์ วัสดุ น้ำยา ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของบริการห้องปฏิบัติการ / หน่วยทดสอบ อย่างระมัดระวัง. มีการประเมินผู้ผลิตหรือผู้ขายน้ำยา วัสดุ และบริการที่มีความสำคัญสูง. มีระบบควบคุมคลังพร้อมด้วยบันทึกที่เหมาะสม.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- แนวทางในการคัดเลือกและตรวจสอบเครื่องมือวิทยาศาสตร์ วัสดุ น้ำยา
- มีการประเมินผู้ผลิตผู้ขายน้ำยา วัสดุ และการบริการที่มีความสำคัญ
- มีการจัดเก็บน้ำยาในตู้เย็นที่มีการควบคุมอุณหภูมิตลอด 24 ชั่วโมง
- มีระบบในการควบคุมคลังที่มีประสิทธิภาพ
- มีการบันทึก

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

•

(7) มีการสื่อสารที่ดีกับผู้ใช้ห้องปฏิบัติการ / หน่วยทดสอบ ด้วยการประชุมอย่างสม่ำเสมอและด้วยวิธีการอื่นๆ ได้แก่ การให้คำแนะนำ²⁸ การแปลผลการตรวจ การปรึกษาทางวิชาการ การตรวจเยี่ยมทางคลินิก การเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจ²⁹.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ใช้ห้องปฏิบัติการ / หน่วยทดสอบ แบบ two way communication

²⁸ ข้อมูลที่ให้คำแนะนำ เช่น ทางเลือกในการทดสอบ ความถี่ ประเภทของตัวอย่างสิ่งส่งตรวจ

²⁹ มีการสื่อสารผลกระทบทางคลินิกที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจให้ผู้ทราบก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง

- คู่มือการจัดเก็บสิ่งส่งตรวจโดยภายในจะระบุวิธีการจัดเก็บ ชนิดของสิ่งส่งตรวจ ระยะเวลา โดยประมาณการ ส่งให้กับหน่วยงานหรือจุดต่างๆที่มีการจัดเก็บสิ่งส่งตรวจ
- มีการสื่อสารผลกระทบทางคลินิกที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจให้ผู้ทราบก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
-

ข. การจัดบริการ

(1) ในการตรวจทดสอบที่กระทำกับผู้ป่วยโดยตรง มีการประเมินผู้ป่วยก่อนส่งตรวจและก่อนเข้ารับการตรวจ มีการเตรียมผู้ป่วยอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันผลที่ไม่พึงประสงค์ ลดอันตรายต่อผู้ป่วย และมั่นใจว่าผลการตรวจมีคุณภาพตามที่ต้องการ. มีการให้ข้อมูลผู้ป่วยอย่างเพียงพอและลงนามยินยอมในกรณีที่เป็นการตรวจที่มีความเสี่ยงสูง.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- ผู้ป่วยได้รับข้อมูล เหตุผลในการส่งตรวจที่เหมาะสม
- มีการประเมินผู้ป่วยอย่างเหมาะสม เช่น ประวัติประจำเดือนครั้งสุดท้ายในผู้ป่วยที่ตรวจทางรังสี ประวัติการแพ้อาหารทะเลในกรณีฉีดสารทึบแสง
- มีแนวทางในการจัดการเมื่อเกิดภาวะไม่พึงประสงค์
- มีกระบวนการในการทวนสอบเพื่อการระบุตัวผู้ป่วย ระบุสิ่งส่งตรวจ ตำแหน่งหรือชนิดของการส่งตรวจ อย่างรัดกุม
- ในกรณีตรวจ HIV มีการให้คำปรึกษาทั้งก่อนและหลังตรวจ
- มีการให้ข้อมูลผู้ป่วยในการเตรียมตัวก่อนเข้ารับการตรวจ
- มีการให้ข้อมูลถึงความเสี่ยง โอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อน ทางเลือกแก่ผู้ป่วย ในกรณีการตรวจที่มีความเสี่ยงสูง ก่อนให้ผู้ป่วยลงนามยินยอม

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

-

(2) มีการแปลผลการตรวจโดยผู้มีคุณวุฒิและประสบการณ์ ระบุสิ่งที่พบ³⁰ หรือการวินิจฉัยที่ชัดเจน. มีการสื่อสารผลการตรวจให้แก่แพทย์เจ้าของไข้เป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาที่เหมาะสม.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยนักเทคนิคการแพทย์
- มีการแปลผลทางรังสีโดยรังสีแพทย์ และมีการทวนสอบผลการอ่านฟิล์มของแพทย์อื่นโดยรังสีแพทย์ (กรณีมีรังสีแพทย์)
- มีแนวทางในการขอคำปรึกษาในกรณีที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญในโรงพยาบาล

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

•

II – 7.2 ข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับแต่ละบริการ (INV.2)

ก. ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ / พยาธิวิทยาคลินิก

(1) ห้องปฏิบัติการเข้าร่วมโปรแกรมทดสอบความชำนาญระหว่างห้องปฏิบัติการ (proficiency testing - PT) ตามขอบเขตและความซับซ้อนของการตรวจวิเคราะห์ที่ให้บริการ, หรือจัดให้มีระบบประเมิน performance อื่นๆ เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของการตรวจวิเคราะห์. มีหลักฐานว่ามีการนำปัญหาทั้งหมดที่พบจากการทดสอบความชำนาญหรือระบบประเมินอื่นมาแก้ไขโดยทันที.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการทำ EQC โดยองค์กรภายนอกอย่างสม่ำเสมอ
- มีการแจ้งผลการทดสอบแก่เจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อวางแผนในการพัฒนา ปรับปรุง
- มีการทบทวนผลการทำ EQC นำผลที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาปรับปรุงแก้ไข

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ผลการตรวจ EQC
- ผลการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข เมื่อผลการตรวจไม่เป็นไปตามเกณฑ์

(2) ห้องปฏิบัติการมีโปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพซึ่งครอบคลุมบริการห้องปฏิบัติการทุกด้าน และประสานกับส่วนอื่นๆ ในองค์กร. โปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพครอบคลุม การชี้บ่งปัญหา / โอกาส

³⁰ สิ่งที่พบ ควรครอบคลุม คำอธิบายต่อประเด็นทางคลินิกที่ระบุไว้โดยผู้ส่งตรวจ การเปรียบเทียบกับผลการตรวจที่ผ่านมา รวมทั้งการวินิจฉัยแยกโรคหรือข้อเสนอแนะสำหรับการตรวจเพิ่มเติมเมื่อจำเป็น

พัฒนา, บันทึกความผิดพลาดและการรายงานอุบัติการณ์, การติดตามตัวชี้วัด, การแก้ไข / ป้องกันปัญหา, การติดตามปัจจัยก่อนและหลังการตรวจวิเคราะห์ที่มีผลต่อการตรวจวิเคราะห์, การควบคุมเอกสาร, เป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วย, และการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม / ระบบบริหารคุณภาพ.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการวิเคราะห์ค้นหา ความเสี่ยงระดับหน่วยงาน
- มีการจัดทำบัญชีความเสี่ยงและแนวทางป้องกันความเสี่ยงที่สำคัญ

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ตัวชี้วัด และการทบทวนตัวชี้วัด
- ความเสี่ยง / อุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นที่สำคัญในรอบ 1-2 ปี รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไข

(3) ห้องปฏิบัติการดำเนินการควบคุมคุณภาพเพื่อติดตาม performance ของการตรวจวิเคราะห์, รวมทั้งการจัดทำ tolerance limit, จำนวนและความถี่ของ control, การนำข้อมูลการควบคุมคุณภาพและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาสู่ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา, และวิธีการเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของการผลการตรวจทดสอบ เมื่อไม่มีการ calibrate หรือไม่มีวัสดุควบคุม.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการตรวจ IQC ก่อนทุกวัน และมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่ผล IQC ไม่เป็นไปตามเกณฑ์
-

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

-

(4) การจัดการกับสิ่งส่งตรวจ ได้แก่ การเก็บ, การสัมผัส (handle), การขึ้นบ่ง, การบรรจุ, การเขียนฉลาก, การรักษาความคงตัว, ใบส่งตรวจ, การขนส่ง, และการเก็บรักษา เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของห้องปฏิบัติการ. มีการประเมินคุณสมบัติของสิ่งส่งตรวจเพื่อใช้ในการรับ / ปฏิเสธ / แปลผล. สามารถทวนสอบสิ่งส่งตรวจและตัวอย่างที่แบ่งใช้ได้.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีแนวทาง / คู่มือสิ่งส่งตรวจ ครอบคลุมประเด็น การเก็บ การสัมผัส การขึ้นบ่ง, การบรรจุ, การเขียนฉลาก, การรักษาความคงตัว, ใบส่งตรวจ, การขนส่ง
- มีแนวทางในการรับ / ปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

- มีระเบียบปฏิบัติในการเก็บรักษาส่งที่ตรวจตามความคงตัวของแต่ละสิ่งส่งตรวจ ทั้งวิธีเก็บรักษา และระยะเวลา เพื่อสามารถนำส่งส่งตรวจมาใช้ในการตรวจสอบความถูกต้อง และการขอตรวจวิเคราะห์เพิ่ม
- มีการทวนสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจทุกครั้ง
- มีการทบทวนในการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ รวมทั้งมีการเก็บข้อมูลและสะท้อนข้อมูลกลับไปยังหน่วยงานที่ถูกปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

- ผลลัพธ์การควบคุมคุณภาพสิ่งส่งตรวจ

(5) กระบวนการตรวจวิเคราะห์สร้างความมั่นใจว่าผลการตรวจมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ด้วยการใช่วิธีการทดสอบมาตรฐานที่เหมาะสมและได้รับการ validate ว่าให้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ. มีการ verify ว่าน่ายา วิธีการทดสอบ เครื่องมือ เครื่องวิเคราะห์ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการทวนสอบผลการตรวจ CBC กับ automade

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

-

(6) มีการรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ที่ถูกต้องแก่ผู้ใช้ในเวลาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการรักษาความลับ ระดับความผิดปกติของผลการตรวจที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย และการสืบค้นสำเนาข้อมูล.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

-

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

-

(7) มีการจัดการกับสิ่งส่งตรวจหลังการตรวจวิเคราะห์อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำการตรวจวิเคราะห์เพิ่มเติมได้เมื่อจำเป็น, และมีการกำจัดสิ่งส่งตรวจที่เหลืออย่างปลอดภัย.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- แนวทางในการกำจัดสิ่งส่งตรวจที่เหลือ ตามมาตรฐานของIC

ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป

-

- (8) ห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อม นำมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาใช้ประโยชน์ และขอรับการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สมาคมเทคนิคการแพทย์แห่งประเทศไทย หรือราชวิทยาลัยพยาธิแพทย์แห่งประเทศไทย.

กิจกรรมที่ควรดำเนินการ

- มีการประเมินมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์จากหน่วยงานภายนอก
- ประเด็นที่ควรตอบในแบบประเมินตนเองโดยสรุป
- ผลการประเมินจากองค์กรภายนอก

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
The Healthcare Accreditation Institute (Public Organization)

HA Scoring Guideline

www.ha.or.th

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
เลขที่ 88/36 อาคารคุณภาพแห่งชาติ ชั้น 5 กระทรวงสาธารณสุข ซอย 6 ถนนวิภาวดี ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 02 832 9400 โทรสาร 02 832 9540

II - 7 การตรวจทดสอบประกอบการวินิจฉัยโรค และบริการที่เกี่ยวข้อง (DIN)													
ก. ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ / พยาธิวิทยาคลินิก													
59 การวางแผนทรัพยากร และการจัดการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์	มีบุคลากร สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ เพียงพอสำหรับการตรวจ lab ชั้นพื้นฐาน			มีบุคลากร สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ เพียงพอสำหรับการตรวจ lab ที่จำเป็นตลอดเวลา			มีบุคลากร สถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ เหมาะสมกับบริการขององค์กร			มีความโดดเด่น เช่น มีระบบบำรุงรักษาเชิงป้องกัน การสอบเทียบ และการใช้ผลการสอบเทียบอย่างเหมาะสม		มีการประเมินและปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์กรเป็นผู้นำในด้านนี้	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0			
60 การจัดบริการปฏิบัติการทางการแพทย์	มีบริการ lab ชั้นพื้นฐานที่จำเป็น			มีบริการ lab ที่จำเป็นตลอดเวลา สามารถส่งตรวจภายนอกเมื่อจำเป็น, ผู้เกี่ยวข้องได้รับผลในเวลาที่กำหนด			มีระบบป้องกันการรายงานผลผิดพลาด การรายงานค่าวิกฤติ การรักษาความลับ การสื่อสารที่ดีกับหน่วยส่งตรวจ			มีระบบการติดตามความน่าเชื่อถือของการแปลผล, มีการทบทวนความเหมาะสม และคุ่มค่า ในการส่งตรวจ		มีการประเมินและปรับปรุงบริการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์กรเป็นผู้นำในด้านนี้	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0			
61 ระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการทางการแพทย์	มีแนวทางปฏิบัติในการเก็บส่งตรวจปฏิบัติการตรวจ และการควบคุมคุณภาพที่จำเป็น			มีระบบควบคุมคุณภาพภายใน (เครื่องมือ น้ำยา และผลการตรวจ) และมีการตอบสนองอย่างเหมาะสม			มีระบบการทดสอบความชำนาญ (proficiency test) และมีการตอบสนองอย่างเหมาะสม, มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะสำคัญที่ได้รับจากองค์กรวิชาชีพ หรือพี่เลี้ยงในเครือข่าย			มีระบบบริหารคุณภาพที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ, มีการพัฒนาคุณภาพร่วมกับวิชาชีพอื่น, ได้รับการรับรองจากองค์กรภายนอกครอบคลุมการตรวจสำคัญบางส่วน		ได้รับการรับรองจากองค์กรภายนอก ครอบคลุมการตรวจสำคัญส่วนใหญ่	
	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5	4.0	4.5	5.0			